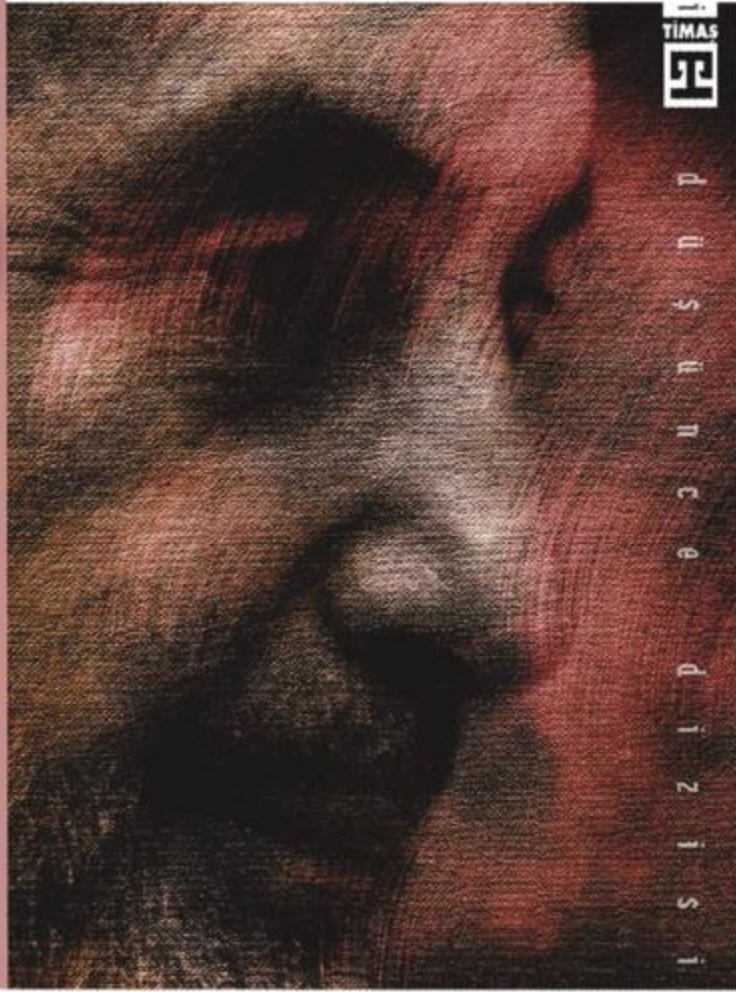


Hekimoğlu İsmail

kalbin
ayağıyla
yürümek



TİMAS

İsmail Hekimoğlu'nun

İsmail Hekimoğlu'nun

KALBİN AYAĞIYLA YÜRÜMEK

Hekimoğlu İsmail



İman

*Güller arasında diken yok
Dikenler içinde gül var
Hilkatin böylesini seven
Bülbül var*

Kâinatta tesadüf diye bir şey yoktur. Yani hiçbir şey kendi kendine olamaz. Her şeyi yaratan Allah'ın, yarattıkları üzerinde küllî bir plânı vardır. O plânın tecelli ettiği noktalara tesadüf denmektedir. Eğer Allah'ın hâkimiyeti anlaşılmazsa, insanlar korkulara, evhamlara düşerler, hayatları zehir olur. İnsan ve kâinat ne kadar mükemmelse, İslâmiyet de o kadar mükemmeldir. İslâm'ın mükemmel nizamına uyanlar da mükemmel olur. Pek çok ilim adamı, Kur'an'dan, hadislerden ve kâinat kitabından faydalanarak ilimlerinde ilerlemişler.

İnsanın maddi ve manevi organları vardır. Biyoloji el, göz, kulak gibi maddi organların özelliklerini, tabiatlarını anlatır.

Psikoloji ise manevi organlarla ilgilenir ama onları yeterince anlatmaktan acizdir.

Her şeyi yaratan Allah, yarattıklarına hayat vermiştir. Hayat Allah'ın sıfatıdır. Her varlıkta tecellisi ayrıdır.

Mesela cansız cisimlerde enerji vardır. Enerji atom hareketidir. Toprağı veya demiri düşünelim. Bunlar atomlardan yaratılmışlardır. Atomlarda elektronik hareket mevcuttur. Yani demirde elektron hareketleri vardır. Hareketin olduğu yerde de hayat vardır. Bunun için demir paslanır. Toprağa karışır, toprakta kimyasal değişimlere uğrar. Oradan canlılara geçer. İnsanda demirin noksan olması hastalıktır. Hâkim-i mutlak Allah yarattıklarını birbiriyle irtibatlandırmıştır.

Öte yandan, dünya, adeta bir uçaktır. Dağları, denizleri üzerine doldurmuş, asırlardan beri güneşin etrafında uçmaktadır. Bunun yakıtı, yönetimi nasıl sağlanır? Uçaklardaki muazzam işleyiş düzenine hayran olan insan, sinekleri, dünyayı ve gezegenleri birer uçak gibi yaratan Allah'a iman etmek zorundadır. Zaten ilim ve teknoloji insanın imanına güç katar.

Demek ki, cansız dediğimiz cisimlerde elektron hareketi vardır. Buna enerji denir. Yani hayatın bir safhası enerjidir. Diğer safhası bitkilerde görülür. Bitki yerinde sabittir, fakat canlıdır. Diğer bir safhası hayvanlarda görülür. En gelişkin safhası, insanlardadır.

İnek ve koyun gibi hayvanlar, otlarken seçerek yerler. Her yeşili yeselerdi zehirleneceklerdi. Allah o hayvanların burununa ve ağzına öyle bir laboratuvar koymuş ki, zehirli olan otlamayana hemen ayırabiliyor, böylece hayatlarını devam ettiriyorlar.

Kediler ot yemeye başlayınca anlarız ki, hastalanmışlar. Hatta bazı kediler, evden dışarıya çıkar, bağlara bahçelere giderler. Yüzlerini bazı otlara sürerler. Dikkat edilirse bu hayvanların gözleri hastadır. Yüzlerini sürdükleri otlardan şifa bulur, hayatlarını devam ettirirler.

Böylece, hayat kademe kademe kâinatta varlığını sürdürmektedir. Ölen insan cansızdır, fakat hayattardır. Çünkü ölen insan, dünya hayatından ahiret hayatına geçmiştir, hayatı orada devam etmektedir. Camı, hayatı, Allah'ın hayat sıfatıyla beraber düşünmezsek, bunları anlamak mümkün değildir.

*Nur bize Allah'ım, nur!
Pırlıtlı dolu billur
Sen ol dersin ve olur
Güneşi tuttu çamur
Elmas mağdur, zift mağrur
Nur bize Allah'ım, nur
Sen ol dersin ve olur.*

İnsanlar yanlış anlayışları, kıt idrakleriyle her şeyi tersine döndürseler de, Allah'ın hükümleri devam etmektedir. Ben kendi nefsimde ders vermek için, bir konserve kutusuna toprak doldurdum. Onun içine bir tane nohut gömdüm. Suladım. Bekledim. Nohut filiz verdi. Her gün, geldim onu gözledim. Çiçek açtı. Nohutlar verdi. Bir konserve kutusu topraktan, Allah çok güzel bir nohut fidanı yarattı. Bir tane nohut gömdüm, on tane nohut verdi bana. Bu uygulamamı bir botanikçiye anlattım. Dedi ki: “Botanik deneylerinde, ağaç ne yer ne içer, diye bir soru sorulmuş. Betondan bir metreküplük bir saksı yapmışlar. Kilo ile tartarak toprağı bunun içine doldurmuşlar. Aynı yere bir ağaç dikmişler. Ağaç büyümüş. Ağacın iyice büyüdüğünü görünce, bir vinç ile ağacı oradan çıkarmışlar, tartmışlar. Tabii, ağacın ağırlığı kadar bu topraktan da eksilmesi lazım. Mesela ağaç 50 kilo ise, doldurdukları toprağın da o kadar eksik

olması lazım. Toprağı tekrar tartmışlar. Toprakta hiç eksilme yok.

Bu deneyden sonra, ‘özümleme’ teorisi güç kazanmış. Ağaçlar gıdalarını karbondioksitten ve güneş ışıklarından temin ederler, sonucuna varılmış.”

Şimdi bunu açıklayalım. Bir kış günü yatağa girdiğimizde soğuk yatağı ısıtmak için, yorganı başımıza çekeriz. Tahminen beş dakika sonra, yorganı açarız. Çünkü yorganın içine dolan karbondioksit, bizi zehirlemek üzeredir. Kendi nefesimiz, kendimizi öldürebilir. Milyonlarca insan ve hayvan, karbondioksit vermektedir. Buna sobaları, ocakları, fabrikaları da ekleyiniz. Hava kirliliği had safhaya yükselir. Hatta insanlar yaşayamaz bir duruma gelirler. Allah kullarını bu kötü durumdan kurtarmak için bitkileri yaratmıştır. Onlar nefes alırken oksijen verme özelliğine sahiptir. Birçok canlının verdikleri nefes havayı kirletirken, bitkilerin verdiği nefes havayı temizlemektedir. Bu nizamı Allah’tan başkası kuramaz.

Şehirlerde hava kirliliği artarken, dağlarda hava çok temizdir. Rahman ve Rahim olan Allah, rüzgâr çıkarır, havanın kirliliğini dağların zirvesinde temizler ve şehirlere gönderir.

Havada kuşlara, toprakta solucanlara, toprağın derinliklerinde köklere, yine havada dallara can veren ve onları yaşatan Allah’tır. Yaratan da, yaşatan da Allah’tır.

Tabiat bir kitaptır, kâtip olamaz. Tabiat bir nakıştır, nakkaş olamaz. Tabiat bir sanat eseridir, sanatkâr olamaz. Tabiat ne kadar büyük olursa olsun, “Allahu Ekber” ibaresinin yanında küçük kalır.

Canlıları bir plân içinde dünyaya getiren, yine bir plânla dünyadan götüren Allah (cc)’tır.

Allah'ın varlığına deliller saymakla bitmez. Hiçbir şey başıboş değildir. O'na iman etmek temel prensiptir.

İman etmeyen insanlara kafir, inanmayıp da inanıyormuş gibi yapanlara münafık denir. Ancak, günümüzde bazı şahıslar, diğer insanlar için kafir, münafık gibi isnatlarda bulunuyorlar. Bu tarz sözler çok tehlikelidir. Evvela fıkıh bilmeyen insan, bu kelimeleri kullanamaz. Sonra, çok kuvvetli deliller lazımdır. Bir insanın imanına bir delil olsa, o insan Müslümandır. Peygamberimiz bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor: “Münafığın alâmetleri şunlardır: Söz verir, sözünde durmaz. Emanete hıyanet eder. Yalan söyler.”

Daha başka maddeler de vardı. İnsanlar bu gibi alâmetlerin kendilerinde olup olmadığını aramalı, başkalarıyla uğraşmamalı.

İmanın kendi içinde de ilme'l-yakîn, ayne'l-yakîn, hakka'l-yakîn dereceleri vardır. Bunu şöyle bir misalle anlatalım. Biz deniz kenarındayız. Denizde duman gördük. İlmen biliriz ki, bir gemi geliyor. Bekledik. Gemi görüldü. Şimdi ayne'l-yakin biliyoruz ki, gemi geliyor. Gemi geldi, limana girdi. Biz de geminin içine girdik, gezdik. O anda da hakka'l-yakîn gemiyi görmüş oluruz.

Mesela müsteşrikler, yani şarkiyatçılar, İslâm'la ilgili çok kitaplar yazarlar, fakat “iman” konusunu yazan müsteşrik yok. Çünkü akâid, yani iman konusu sadece ilimde kalmaz, kalple sıkı bir irtibatı vardır.

Mesela, soğuk bir kış gününde sabah ezanı okunurken insan yataktan çıkmak istemez. Fakat birdenbire “Namaz kılmam gerekiyor.” deyip fırlar. İşte o soğuk günde, uykunun çok tatlı olduğu o vakitte kulu ayağa kaldıran imandır.

Kalbim temizdir diyenler için aklıma şu örnek gelir hep. Büyükbaş, küçükbaş hayvanların yüreklerini yiyoruz. Temiz

olduğu için yiyoruz. Hayalî ve maddî temizlikler kıymet ihtiva etmez. Bunun için manevî temizlik önemlidir. Manevî temizliğin olması için de önce iman ve ibadetler lazım.

İmansız insan olmaz. Her insan mutlak bir şeye inanır. Kimisi Allah'a inanır. Kimisi başka bir şeye...

Bir şahıs bana demişti ki, ben içerim, severim, gezerim, ibadet yapmam ama işlerim de rast gelir. Yani, dine imana ihtiyacım yok, demek istiyor.

Ona dedim ki: “Sen daha ölmedin, seni bu dünyaya getiren Allah, ahirete de götürecektir. Bir arkadaşın sana dese ki, ‘Şu köye gitme, oradaki köpekler seni parçalayabilir.’ Sen de tedbir için, o köye gitmezsün. Bir arkadaşın sözüne inanıp köpek ısırmasından çekinen insanın, elbetteki Kur’an’a inanıp, cehennem azabından kaçınması, aklın ve iman gereğidir.”

Cezalar, sadece ahirette verilmez. Bazı insanlar, bütün maddi imkânları yerindeyken, “Sıkılıyorum, patlıyorum.” diye şikâyetinde bulunur. Can sıkıntısı, gönül darlığı, ibadetlerin noksanlığını haber vermektedir. Yani canı sıkılan, gönlü daralan insan, hemen kitap okumalı, âlimlere sormalı ve noksan ibadetlerini tamamlayarak imanını kuvvetlendirmelidir. O zaman huzura kavuşur.

Bir zamanlar Boğaziçi'nde bir zengine misafir olmuşum. Manzara, konfor, servet fevkalâde. Adamın hanımı, çocukları, kapıda arabası, her şeyi tam. Kulağıma eğildi, “Patlıyorum, can sıkıntısından gebereceğim.” dedi. Şaşıtmıştım. Eğlence yol boyunca uzanıyor. Plaja gitmek için yürümeye gerek yok. Evinin penceresinden denize inebilir. Bahçede çeşit çeşit çiçekler. Fakat ev sahibi patlıyor. Dedim ki: “Beyin İslâmî ilimler ister. Kalp, iman ve ibadet ister, zikir

ister. Bunlar ihtiyaçlarını elde edemezlerse sana sıkıntı verir. Nasıl ki, a adama yiyecek lazımsa manevi alara da manevi gıdalar lazımdır.” İki elini havaya kaldırdı. “Aman onlardan bahsetme!” dedi, “O konuda yapacağım hiçbir şey yoktur. Senin anlattıklarına da inanmıyorum.”

İzin alıp, oradan ayrıldım.

Bilerek zarara gidenlere merhamet edilmez. “*ekemedim nefsimi, seçtiğim yol üstüne.*” diyen şair haklıdır.

Yakınlarımızdan biri başarılı bir böbrek ameliyatı geçirdi. Doktoru ziyarete gittik. “Efendim, teşekkür ederiz, siz ameliyat ettiniz, Allah da şifa verdi, hastamız iyileşti. Teşekkürlerimizi ve hürmetlerimizi bildirmeye geldik.” dedik.

Doktorun gözleri yuvasından fırlayacak gibi açıldı. “Ne oldu ya, siz her şeyi Allah’a verdiniz. Bize bir şey kalmadı ki.” dedi. “Afedersin doktor bey!” dedik, “Siz neşteri vurdunuz, böbrekteki taşları aldınız. Sonra yarayı diktiniz. Peki, o yarayı iyileştiren kimdir? Sinirlerin, damarların uçlarını birbirine bağlayan kimdir?” “İlaçlardır.” dedi. “İlaçları yapan kim?” dedik. “Kimyager.” dedi. “Peki, kimyagere aklı veren kim?” dedik. “Bu soruların hepsinin cevabı olmaz.” dedi. “Allah, dedin mi cevap tamamdır.” dedim.

Bazı kimseler, “Allah” diyemiyor, “doğa” diyor, “tabiat” diyor. İlmi olan bilir ki doğayı yaratan, yöneten Allah’tır. Aslında, en fazla dindar olması gerekenler biyologlardır. İnkârcıların çok inandıkları Darwin, “Göz nasıl görür, bunu düşündükçe çıldırıyorum.” demiştir. Yani, Allah etten göz yaratmış, görüyor, Allah etten kulak yaratmış, işitiyor. Allah etten dil yaratmış, tat alıyor. İşte pek çok ilim adamının hayret ettiği, çözemediği nokta budur. Etten organlar nasıl olur

da farklı farklı bu işleri yapabilir? Beyin de etten yaratılmıştır. Nasıl oluyor da bu beyin sonsuz problemler çözebiliyor?

Hiçbir şey başıboş değildir. Her şeyi yaratan Allah, her şeye bir nizam vermiştir. Nazım-ı mutlak Allah'tır. Bu nizamı insanlar için kurmuştur.

Allah neden insana bu kadar değer vermiştir? Çünkü canlılar içinde iman sahibi olan sadece insandır. Bir insan, dağlarda kalıp insan ve kitap yüzü görmese, Robenson Crusoe gibi yaşasa bile, kâinattaki nizama bakıp "Bu yıldızları, bu otları, bu yeşillikleri yaratan vardır." diye iman etmelidir. Bunlara muvahhid denir. Yani, peygamberlerden haberdar olmadan, Allah'ın birliğine inananlar da kurtulur.



İnsan vücudu bir saraydır. Dert de orada sefa da oradadır. İman, insanı insan eder, belki insanı sultan eder. Alâmeti ise Allah'a itaat etmektir. İnsan iman ile âlemden belli ölçüde kurtulur. Manevi âlemde derinliğine yaşamaya başlar. Hassaslaştıkça başka âlemlerin sözcüsü olur. Bu âlemi yaratan Allah ahireti de yaratmıştır. Hayat devam ediyor. Ölüm yokluk değil. Bir hayat şeklinden diğer bir hayat şekline geçmektir.



Edep

Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi bir gece Şeyh Edebali'ye misafir olur. Sohbetten sonra, yatmak üzere kendisine gösterilen odaya geçer. Bu sırada yüksekçe bir yerde duran bir kitap görür. Onun ne olduğunu sorması üzerine Edebali, “Bu kitap Allah (cc)’ın Peygamberimiz aracılığıyla bize gönderdiği Kur’an-ı Kerim’dir.” cevabını verir. Osman Gazi odasında yalnız kalınca odada bulunan Kur’an-ı Kerim’e hürmeten uzanıp uyuyamaz, sabaha kadar oturur. Ancak sabaha karşı bir ara dayanamayıp uykuya dalar. Bu sırada gördüğü rüyayı sabah olunca Şeyh Edebali’ye anlatır.

“Efendim, rüyamda sizi gördüm. Göğsünüzden bir ay çıktı. Yükseldi, yükseldi ve benim koynuma girdi. Göbeğimden bir ağaç büyümeye başladı. Büyüdü, büyüdü, dalları çoğaldı. Dallarının gölgesi bütün dünyayı sardı.”

Edebali rüyayı: “Müjdeler olsun! Allah, sana ve senin evladına saltanat verdi. Çok geniş topraklar evladının himayesinde olacak. Kızım da sana eş olacak.” şeklinde yorumlar. Hakikaten sonraki asırlar boyunca bu rüyanın aynıyla gerçekleştiğine tarih şahit olmuştur.

İşte edep insanı böyle yüceltir.

Bir baba çocuğun elinden tutup âlim bir şahsa getirmiş. Demiş ki: “Hocam bu son derece terbiyeli, bilgili ve görgülü bir çocuktur. Lütfen bunu talebeliğe kabul ediniz.”

Hoca, hemen ayağa kalmış. Çocuğun karşısına geçip demiş ki: “Lütfen siz bizi talebeliğe kabul ediniz.”

Çocuğun babası şaşırılmış: “Nasıl olur hocam?”

Hoca: “Evladım, biz edep, terbiye ve ilim öğrenelim diye yıllarca tahsil yaparız. Mademki bu çocuk bu meziyetlere sahiptir, en yüksek tahsilden alacağını almış. Artık o bize talebe olmasın da biz ona talebe olalım.” der.

Edep, öğretilmez, öğrenilir. Çocuğa “Edepli ol!” denilince çocuk bir şey anlamaz. Fakat ebeveyn yemesinde, içmesinde, giyinmesinde edepli olursa, çocuk da edep öğrenir.

Nefse yüz vermemek lazım. Hürmet etmek hoşumuza gitmese de, hürmet etmek lazım ki, hürmet görelim. Saygı ve hürmet, büyüklerin yanında edebe riayet pek çok felâketleri önler.

Bir gün Said Nursî Hazretleri köy yolunda ilerlerken bakar ki, yandaki bahçede bir grup insan toplanmış içki içiyorlar. Onları görmezlikten gelip yoluna devam eder. Sarhoşlardan biri arkasından koşarak gelir.

“Hocam çok büyük hata ettik. Dua et de bir daha içmeyeelim.” diye yalvarır. O da bu samimi talep karşısında dua eder. Onun bu tavrı üzerine o mecliste oturanların hepsi, “Yahu hocaefendiye ayıp oldu.” diye mahçup olarak içkiyi bırakırlar.

Edep yalnızca insanlara mahsus bir davranıştır. Başka yaratılmışlar, bu gibi meziyetlerden yoksundurlar.

İnsan her şeyden önce Allah’a karşı edepli olmalıdır.



*Eskiden hemen her tekkede bulunan bir levha vardı.
Üzerinde “Edep ya hu!” yazılı idi. Tarikata giren insanlara
ilk öğretilen prensip de şu idi:
“Evvelâ edep, sonra ilim.”*



Hayâ

Utanma, sıkılma, ar anlamlarına gelir. Canlılar içinde sadece insan hayâ sahibidir. O da küçük yaştan itibaren öğretilir.

Aslolan, her şeyden önce Allah'tan utanmasını öğrenmektir. Allah'tan hakkıyla utanan kul, insanlar arasında da hayâ sahibi olur. İnsanlara karşı hayâ, konuşmada, giyinmede, davranışlarda belli olur. Allah'a karşı hayâ ise, günah işlemekten korkmak demektir.

Utanma duygusu olmayan insanın, yaptığı hiçbir kötülük karşısında yüzü kızarmaz.

Mehmet Akif Ersoy şöyle diyor:

Göster ilâhî bu millet kurtulur, tek mucize

Bir utanma hissi ver gaip hazinenden bize

Her şeyde olduğu gibi, hayâda da itidalli olmak gerekir. Mesela ibadetler yapılırken hayâ edilmez. Allahu Teala'nın emirlerini yerine getirirken kullardan utanmak olmaz.

Ben çok müşkil zamanlarda bulundum. "Allah'tan mı korkayım, din düşmanından mı korkayım?" sorusunu her zaman kendime sordum. İbadet yapıyorum diye kınanmaktan hiç çekinmemeli. Çünkü bu konuda kınanmaktan çekinmek, izzet-i nefis işidir. Müslüman ise izzet-i nefse değil, izzet-i imana tabidir.



Edep ve hayâ bütün dinlerin önemle üzerinde durduğu ahlâk esaslarındandır. İnsanı kemale erdirmeyi hedefleyen tasavvufî terbiyenin de ilk basamaklarında edep ve hayâ öğretisi yer alır. Her şey gibi hayanın da ifrat ve tefriti vardır. İtidal olanı bulmak gerekir.



Tevhid

Tevhid, vahid, ehad kelimeleri, Esmâü'l-Hüsna ile ilgilidir.

Bir âlime soruyorlar: “Diyorsunuz ki, ‘Allah tektir.’ Bir tek Allah nasıl bu kadar şeye yetişiyor?”

Âlim soruyu sorana rica ediyor: “Şu anahtarı çevir.” Anahtarı çevirince, kocaman salondaki bütün lambalar söner. “Şimdi söyler misin? Senin parmağın hepsine nasıl yetişiyor?”

Allah birdir. Yani Allah’tan başka ilah yoktur. Kâinatta hiç birbirine karışmayan, son derece düzenli bir hayat sürer gider. Yıldızlar, gezegenler hep hareketlidir, ama asla birbirlerine çarpmazlar. Kâinat insanın vücuduna benzer. İnsan büyütülmüş, kâinat olmuş. Kâinat küçültülmüş insan olmuş. Nasıl ki, insan vücudu hücrelerden meydana geliyorsa -ki bu hücrelerin de temeli atomlardır- atomlar da moleküllerden meydana gelir.

Nasıl oluyor da göz, renkleri ayırıyor? Dil, acıyla tatlıyı nasıl ayırıyor? Mide, vücuda lazım olan gıdaları nasıl seçip alabiliyor? Ağız nasıl konuşuyor?

Bu tarz sorular sonsuza ulaşırken, Volter gibi filozoflar, “Din yok ise (haşa) onu var etmeliyiz ki bazı soruların cevabını verebilelim.” demişlerdir. Bu noktadan hareketle insanlar anlamadıklarını dinle çözmeye kalkışmışlardır.

Fatır suresinin 28. ayetinde Allah'tan en çok korkanların âlimler olduğu ifade ediliyor. En çok bilenler, en çok korkuyor. Çünkü tıpla meşgul olan birisi, kat'i olarak anlar ki, kendi kendine oluş yoktur. İnsan vücudundaki harika haller, Allah'ın işidir. Ders kitaplarının bütünü Allah'ın sıfatlarını anlatır. Lise ders kitaplarında ne kadar kanun, formül varsa bunların hepsi Allah'ın koyduğu kanunlardır. İnsanlar bunu sadece keşfetmiştir.

Mesela kimyada, demirle su birleşir, demir oksit olur, yani paslanır. Fakat altınla suyu birleştirmek mümkün değildir. Yani, altın oksit olamaz. Bu kanunu Allah koymuştur, kimse bozamaz. Cisimlerin bütünü soğuk karşısında hacim kaybeder. Yoğunluğu artar. Sadece buz farklıdır. Su buz tutunca, yoğunluğu artmaz azalır. Eğer su buz tuttuğunda hacmi küçülseydi, buzlar erimezdi. Bütün denizler buz yatağı olurdu. Dünyada hayat biterdi.

Bilindiği gibi toprakta kuyu kazılır ki, su çıksın. Bu gerçeğe göre, suların tamamının derinlerden çıkması lazım. Bütün suların, okyanus dibinden çıkması gerekirken, nehirlerin hepsi dağlardan çıkar. Mesela, Fırat, yani Karasu, Erzurum'da bir dağdan çıkar. Erzurum, zaten yüksek, dağ da yüksek, dağdan çıkan su Erzurum'un ovasını, Tercan ovasını sular. Mezopotamya'yı da sulayarak, gider denize dökülür. Eğer Fırat dağdan çıkmasaydı, buralar sulanamayacak ve canlıların yaşaması mümkün olmayacaktı. Coğrafya kitaplarında nehirlerin çıktığı ve aktığı yerlere bakınız. Hangi tesadüf bu işi organize edebilir. Mideyi yaratan Allah, midenin ihtiyacını da yaratmıştır. Nehirleri dağdan çıkarmıştır. Dağlar ovaları sular, ovalardan da midelerin ihtiyacı temin edilir.

Amerika’da bir iktisat fakültesinde şirket üzerine seri konferanslar veriliyordu. Profesör şunu söyledi: “İnsanlar, inek ekonomisini kuramazlar.” “İnek ekonomisi nedir? Biz ilk defa duyuyoruz.” dediler. O da cevap verdi: “İnek etini, sütünü, danasını, derisini kendisi yapar. İnsanlar bir şirket kuracak, her şeyini kendisi yapacak, bu mümkün değil. İşlerini bölecek, başkalarına verecek, araba yapan firma cam yapmayacak. Bunları yapanlardan temin edecek. Her şeyi kendi yapmaya kalkarsa altından kalkamaz.”

Yıldızları, gezegenleri, ipsiz, direksiz fezada tutan kimdir. Allah’ın kudretini en iyi anlatan kitaplardan biri de, Astronomi’dir. Uzayda birçok yıldız ve gezegen olacak, bunlar birbirleriyle çarpışmayacak, birbirlerine engel olmayacak. Yeryüzünde trafik kazası oluyor, gökyüzünde yıldız kazası olmuyor. Bütün bu tespitler, her şeye nizam verenin bir tek Allah olduğunu gösteriyor.

Astronomi ilmine göre, dünya ilk yaratıldığında ateş küresiydi. Ateş küresi olan bu dünyada, suyu, havayı, toprağı ve canlıları yaratan Allah’tan başkası olamaz. Ateş küresi olan dünyada, ilk canlı yaratıldığında, her şeyi hazır buluyor. Su, toprak, yiyecekler hazır. Eğer insana lazım olan maddelerden biri olmasaydı canlılar olamazdı. Yeryüzü bir saray, güneş avize, yıldızlar kandildir. Bu sarayın aziz misafiri insandır.

Bu kadar mükemmellik, ancak bir olan Allah’ın yaratmasıyla mümkündür. Eğer eski insanların söylediğı gibi birkaç tane tanrı olsaydı, her şey birbirine karışır, mükemmellik asla söz konusu olamazdı.

İbrahim (as)’ın babası put yapardı. Putperestlerin içinde doğdu büyüdü. O kat’i olarak inanıyordu ki, bir yaratan var, çünkü bu kâinata olup bitenler, başıboş, kendi kendine ola-

maz. “O yaratan kimdir?” diye arayışa girdi. Her neye tanrı dediyse onun zevalini, ölümünü, batmasını gördü. Allah’ın lûtfuyla, Allah’ın verdiği beyinle, Allah inancı onda gelişti. Ayetler nazil olunca, gerçeği tam manasıyla anladı. Hakim-i Mutlak Allah’tır. Ona teslim oldu. Nemrut’a itaat etmedi. Nemrut onu ateşe atarken, hiç tereddüt etmeden ateşin içine düştü. Bir de baktı ki her yer gül gülistan oldu. Çünkü ateşe yakıcılık özelliğini veren de, ondan o özelliği almaya kâdir olan da Allah’tır.

Her insan, kendi çevresinde Allah’ın nizamını görmeli, her şey nizamlı iken kendisinin nizamsız kalamayacağını bilmelidir.

İnsanı yaratan Allah, insan için İslâmiyet’i en güzel nizam olarak göndermiştir. Nasıl ki, her makinenin, her fabrikanın bir tarifnamesi varsa, insan denilen bu harika makinenin tarifnamesi de İslâmiyet’tir.



Tevhidi, en hakiki anlamda ihlas suresi açıklamaktadır:

“*Kulhüvallahu ehad*” De ki: Allah birdir.

“*Allahü’s samed*” Her şey Allah’a muhtaçtır, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir. “*Lem yelid, ve lem yuled*” Doğurmamış, doğrulmamıştır. “*Ve lem yekül lehu küfüven ehad*” O’nun hiçbir dengi yoktur.



Tevbe

Tevbe, işlenilen günahlardan pişman olup, o günahları terk etmek ve Allah'tan af dilemektir.

Dünyaya gelen çocuğun ruhu bembeyaz bir kâğıt gibidir. İşlenen her günah bir siyah leke gibi gider, o kâğıda yapışır. Bu lekeler arttıkça kâğıt simsiyah olur. Artık o kâğıda bir yazı yazılamaz. O kâğıdı temizlemenin ve yeniden beyazlatmanın yolu tevbedir.

Bilinmeyen günahlar, çok tehlikelidir. Çünkü bilinmeyen günaha tevbe edilmesi de zordur. Tevbenin en güzel tarafı, günahı günah bilmek ve ondan pişman olmaktır.

Mesela bir şahıs, bu sigara zararlıymış, bana da zararı dokunuyor, içmeyeceğim, diye bırakabilir. Ama “İslâm tarihine baktığımızda İslâm büyüklerinden sigara içen pek görmedim, duymadım. Öyleyse Allah'ım ben de sigaraya tevbe ediyorum.” diye de sigarayı bırakabilir. Bu davranış tevbe anlamına geleceği için hem sigarayı bırakmak kârı, hem de ibadet sevabı vardır.

İnsan, yaradılış itibarıyla günah işleyebilir. Günah işleyen Müslüman hemen tevbe etmelidir. Bana göre, en güzel zikirlerden birisi de, devamlı estağfirullah demektir. “Allah'ım affet!” manasına gelir.

Günahın her tarafı istila ettiği devrimizde “Günahsızım.” diyen adam gafildir. Onun tevbesi de kabul olmaz. Evvela günah, günah olarak bilinmeli, sonra tevbe edilmeli.

Tevbe eden bilir ki, kendisi kuldur. Allah vardır. Her şeyi yaratan ve yaşatan Allah’tır. Allah her şeyi görür ve bilir. Gözü yaratan, gözlerin gördüğünü görür. Ağzımızı yaratan, ne söylediğimizi bilir. Kulaklarımızı yaratan, ne işitip ne dinlediğimizi bilir. Hiçbir şey Allah’tan gizli kalmaz.

İnsan, sayısız hareketler yapacak, sayısız sözler söyleyecek kabiliyettedir. Çok konuşan, çok yazan, çok gezen çok hata işler. Hata eden, günah işleyen tevbe etmelidir. Çünkü ölen insan dünya hayatından ahiret hayatına geçer. Bu dünyada yaşadığı her anın hesabını verir.

Mesela, ölmüş insanların hayatları filmlerde gösteriliyor. Sinemayı yapanları yaratan Allah, hepimizin hayatını tespit edemez mi? Bizim hayatımızı ahirette bize gösteremez mi?

Ahirette, insanın yaşadığı hayatı film kareleri gibi bütünüyle kendisine seyrettirirler. “İşte sen busun!” derler. O insan, öyle mahcup olur ki, cehennem ateşi o mahcubiyetin yanında hafif kalır.

Amr ibni As (ra) Mısır valisi iken hastalanıyor. Vefat edeceğini anlıyor. Yakınları başına toplanmış. O da ağlamış. Demişler ki: “Ölümden mi korktun?” “Hayır, her canlı ölümü tadacaktır.” demiş. “Ölmeyen canlı olmaz. Ölüm mukadderdir, değişmez. Allah’ın emrettiği anda tecelli eder. Ölümden korkmadım. Allah’a şirk koştüğüm zamanıma tevbe ettim. Bir daha ona dönmek üzere Müslüman oldum. Bu da belli. Fakat Mısır valisi oldum. Binlerce insanı idare ettim. Acaba onların hakkını hukukunu koruyabildim mi? Bizim gibi idarecilerin üzerinde, insanların, hayvanların, ağaçların vebali vardır. Beni ağlatan sır da budur.” demiş